

พญาศรีสัตตนาคราช นครพนม

ไปนครพนมเที่ยววันปลายปี 2563 ได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ยิ่งใหญ่คือ พญาศรีสัตตนาคราช ตั้งริมฝั่งโขงตระหง่านตา ทั้งเป็นสิ่งคู่บ้านคู่เมืองและเป็นแลนด์มาร์ค (Landmark) อันยิ่งใหญ่ตระการตา ผมและคณะได้มีโอกาสไปกราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคล ก่อนอื่นผมขอชื่นชมคณะผู้จัดสร้างตั้งแต่อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดทุกคน เจ้าหน้าที่และประชาชนที่ออกความคิดและจัดสร้างพญานาคขนาดใหญ่ ชื่อ พญาศรีสัตตนาคราช นครพนม ขึ้นที่นี่ แนวความคิดนี้ตรงกับความคิดสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ซึ่งโดยสากล บรรดาทรัพยากรของโลกนั้น สรุปลมี 2 ประเภท คือ โดยธรรมชาติ (Natural) เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ แต่ละประเทศมีมากน้อยเท่ากัน เช่น ป่าเวลานี้เหลือน้อยแล้ว เช่น กลุ่มน้ำอะเมซอน ในเอเชีย เป็นต้น อีกประเภทหนึ่งคือ คนประดิษฐ์ขึ้น (Man Made) ประเภทหลังนี้ อาจเป็นสิ่งประดิษฐ์ขึ้น หลายชั้นเกิดจากจินตนาการ หรือพยายามสร้าง ประดิษฐ์ขึ้นประกอบเรื่อง (Story) ผมมีประสบการณ์มาทั้ง 3 จังหวัดที่อุดมด้วยธรรมชาติ และทะเล คือ อุทัยธานี ห้วยขาแข้ง มรดกโลก เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ สหประชาชาติขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกตั้งแต่ปี 2534 ส่วนที่เขาใหญ่จึงตั้งอยู่หลาย จังหวัด แต่พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ที่ปราจีนบุรี คือ กวาค้างเมืองเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เช่นกัน ส่วนภูเก้าแต่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแต่ทะเลดงามมากเป็นธรรมชาติ ที่คนทั่วโลกให้ความชื่นชม และประสงค์จะมาสัมผัส คนทั่วโลกรู้จักดี ส่วนบรรดา สิ่งประดิษฐ์ที่คนประดิษฐ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีเยอะ เช่น สิ่งโตทะเลของสิงคโปร์ ที่โด่งดังและทุกคนที่ไปสิงคโปร์จะต้องขอไปถ่ายรูปที่นั่น ทางเดินประดิษฐ์ (Sky Walk) ที่แกรนด์แคนยอนในสหรัฐฯ เก็บเงินได้ปีละมากทีเดียว พระยานาคที่นครพนมก็เป็น สิ่งประดิษฐ์อีกชิ้นหนึ่งที่ผมขอชื่นชม และเชื่อว่าในอนาคตจะเป็นจุดที่นักท่องเที่ยว สนใจและจะทำเงินและสิ่งดี ๆ เข้ามาจังหวัดนครพนมได้เยอะ (Naga Monument)

สำหรับข้อมูลพระยานาคที่นี้นั้นกล่าวได้ว่า เป็นพระยานาคองค์ที่ใหญ่ที่สุดใน ประเทศขณะนี้ เป็นพระยานาคทองเหลืองหนัก 9 ตัน (9,000 กก.) สูง 16.29 เมตร พระยานาคองค์ดังกล่าวนอกจากจะตั้งอยู่ริมโขงของจังหวัดแล้วโดยหันไปทางทิศเหนือ ส่วนหางชี้ไปทางแม่โขง อนึ่งขอเล่าเรื่องพระยานาคสักเล็กน้อยว่า แม้ในจังหวัดต่าง ๆ ได้สร้างขึ้นแต่ตัวไม่ใหญ่นักเพื่อบูชาตามวัด และสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดริมโขง พระยานาค

ทั้งสิ้นมี 4 ตระกูล คือ ตระกูลวิรูปักษ์ เป็นสีทอง ตระกูลเอราภ มีสีเขียว ตระกูลฉัพพยาปุตตะ มีสีรุ้ง และตระกูลกัณหาโคตมะ มีสีดำ นอกจากนั้น ยังมีพระยานาคอื่น ๆ อีก 1,000 กว่าชนิด พระยานาคกับพุทธศาสนามีความเป็นมาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้มีคนเคารพบูชาเยอะ กล่าวคือ พระยานาคคือ พญานาคซึ่งปกติจะมีทั้ง 5 เศียร 7 เศียร และ 9 เศียร พญานาคกับพุทธศาสนานั้นเกี่ยวข้องกันมาก ในมิติต่าง ๆ เช่น อาคารต่าง ๆ จะพบสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับพญานาคเยอะ โดยทำหน้าที่ปกป้องดูแลพระศาสนาอย่างเอาจริงเอาจัง เช่น การทำช่อฟ้า ไบระกา และหางหงส์ จะเป็นรูปพญานาคเลื้อยลงมา การทำคันทวยเป็นรูปนาคเรียก นาคทนต์ ล้อมรอบอุโบสถวิหารไว้ หรือนาคสะดุ้ง ชาวบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มักเชื่อว่าพญานาคอาศัยอยู่ในแม่น้ำโขง หรือเมืองบาดาลและเชื่อว่ามีคนเคยพบรอยพญานาคขึ้นมาในวันออกพรรษา โดยจะมีลักษณะคล้ายรอยของงูขนาดใหญ่ ความเชื่อเหล่านี้ยังคงอยู่ในปัจจุบัน ฉะนั้น ทั้งชาวหนองคาย ชาวบึงกาฬยังมีความเชื่อในวันออกพรรษาทุกปี ทุกคนทั่วประเทศมาอย่างเนิ่นนานเพื่อมาดูพญานาคพันไฟ ซึ่งแล้วแต่ความเชื่อ หนึ่งชาวอินทูลือว่า พญานาคเป็นผู้ใกล้ชิดกับเทพองค์ต่าง ๆ เป็นเทพเจ้าแห่งน้ำ เช่น อนันตนาคราช ที่เป็นบัลลังก์ข้างพระนารายณ์ ตรงกับความเชื่อของลัทธิพราหมณ์ที่เชื่อว่า นาคเป็นเทพแห่งน้ำ เช่น นาคให้น้ำ 1 ตัว น้ำจะมาก นาค 7 ตัว น้ำจะน้อย เพราะนาคกลืนน้ำไว้ คนท้องถิ่นเชื่อถือพญานาคในมิติต่าง ๆ คือ เป็นสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ สามารถแปลงกายได้ มีพิษภัย ทำอันตรายได้นานา อาศัยอยู่ใต้ดินหรือบาดาล เป็นต้น

ส่วนตัวผมขอชมเชยผู้ทำและชาวนครพนมที่ได้จัดทำให้มีพญานาคขนาดใหญ่ และสร้างเรื่องราวขึ้น (Story) ให้คนได้กราบไหว้ และจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ดีทำเงินและสิ่งดี ๆ เข้ามาจังหวัดนครพนมอีกเยอะ

